

RŪBŲ SPINTA

*Arba: Gauti Žemės rutuliu
per galvą*

Mūsų kaime ant kalvos stovi didelis raudonas namas. Toks truputį senamadiškas ir aptrešęs, nes mama ir tėtis neypač nagingi, bet miškas prie pat, o vakarais jaukiai geltonai šviečia langai. Pati mačiau grįždama iš futbolo treniruotės.

Tame name gyvena du vaikai, Oskaras ir aš. Mūsų kambarys rūsyje, turime dviaukštę lovą. Aš miegu viršuje ir esu vadė. Oskaras miega apačioje ir mano esąs jaunesnysis vadas, bet iš tiesų viską sprendžiu aš. Sprendžiu, kada gesinti šviesą ir kad iš lovos kelsis ir gesins Oskaras. Ar palikti pravirus langus, ar praviras

duris. Ir kada mums kalbėtis, o kada miegoti. Būtų gerai panorėjus užtildyti ir Oskaro knarkimą, nes kai jau įsiknarkia, tai kriokia kaip sugedęs dulkių siurblys. Bet užtildyti jį galima tik pažadinus, o tyliau juk nuo to nepasidaro, švelniai pasakius.

Mūsų kambarys didelis ir netvarkingas, bet visas būtų gerai, jeigu ne Oskaro įsitikinimas, kad rūbų spintoje gyvena pabaisa. Ypač kai tamsu, tada jam nieko kito neįrodysi. Bet pabaisų nebūna. O jeigu ir būtų, jos tikrai negyventų rūbų spintose. Kuo gi jos ten mistų?

– Kojinėmis, – atsakė Oskaras, kai vieną vakarą jo šito paklausiau.

Jam penkeri ir jis tiki tokiais dalykais. Aš trejais metais vyresnė ir žinau geriau. Iškišusi galvą pro lovos kraštą nužvelgiau mūsų kambarį.

– Kojinėmis? – suabejojau. – Vadinasi, mūsų grindys tiesiog nusėtos pabaisų maistu.

Ten mėtėsi gal dešimt kojinių porų. Kai dviauškėte lovoje žaidžiame cirką, visada jas nusimauname. Keletas gulėjo ant rašomojo stalo, dvi kyšojo iš po lovos, o viena Oskaro kojinė karojo ant futbolo kamuolio formos lempos.

– Kaip manai, ar visi šie skanėstai taip ir gulėtų nepaliesti, jei spintoje gyventų kojinėmis mintanti pabaisa? – paklausiau.

– Ne, – kiek pamąstęs atsakė Oskaras.

– Tai va, – tariau. – Gesink šviesą.

Oskaras nukurnėjo prie jungiklio ir užgesino.

– Klausyk, Ida, o jeigu pabaisa minta visai ne kojinėmis? – po kurio laiko toliau svarstė jis.

– Kojinėmis, ir ne kitaip, – užtikrintai atsakiau. – Be to, pabaisų nebūna.

– Gerai, – atsakė Oskaras.

Netrukus apačioje pasigirdo įprastas knarkimas. Nustojo bijoti ir užmigo.

Dar ko, pabaisos, purkštelėjau mintyse.

Žvilgtelėjau į spintą. Užgesinus šviesą, toji dunksojo it tamsus bokštas. Pasitelkus vaizduotę, tokią kaip Oskaro, ko gero, būtų visai nesunku įsivaizduoti,

kad viduje galėtų susirietusi tupėti pabaisa. Ten pilna vietos, ypač toje pusėje, kur kabo tik išeiginiai rūbai. Mes su Oskaru tūkstantį kartų esame tenai pasislėpę.

Jei būčiau vagis, įsmukčiau į namus, kol jų gyventojai virtuvėje valgo vakarienę, ir visą vakarą slėpčiausi tokioje spintoje. O kai visiems sumigus stotų tylą, patyliukais išlįsčiau vogti.

Apsiverčiau, kad nebematyčiau spintos. Ir kam reikėjo prieš užmiegant prisigalvoti apie vagį? Pabaisų nebūna, taigi jų bijoti kvaila. Užtat vagių būna. Visi tai žino.

O spintos durys uždarytos? Ne, kiek praviros. O ar prieš tai nebuvo uždarytos? Įsispoksojau į tamsų plyšį. Iš kur man žinoti, ar ten tikrai niekas netyko? Argi ne keista, kad durys taip ėmė ir prasivėrė kaip niekur nieko?

Stipriai užmerkiau akis ir ėmiau stengtis galvoti apie ką nors kita: Oskaras knarkia, upė šniokščia, langas girgžda, viršuje vaikšto mama su tėčiu. Visi garsai kaip įprasta, bet rūbų spintoje galbūt tupi vagis. Tyliai tylutėliai.

Tada supykau – atsibodo šitaip gulėti. Jau geriau tiesiog nueisiu ir patikrinsiu, kas toje spintoje.

Kaip galėdama tyliau išlipau iš dviaukštės lovos. Ant rašomojo stalo gulėjo atlasas, didelė ir sunki knyga su Žemės rutuliu ant viršelio. Su šita galima kam nors užvožti, pagalvojau ir atsargiai ją paėmiau.

Tiesiau laisvąją ranką link rūbų spintos rankenėlės, – bet staiga išgirdau kažką koridoriuje! Kažkas atsitrenkė į kabyklą, ant

kurios džiaunamė šlapius drabužius. Vagis jau išlindo iš spintos! Užtat durys ir praviros! Persigandusi šmurkštelėjau į spintą, tiesiai nudirtam pabaisos kailiui į glėbį. Ėmiau kaip patrakusi plumpinti knyga į visas keturias puses, kol supratau, kad tai tik pliušinis Oskaro kombinezonas. Pagaliau atgavau kvapą.

Bet kodėl staiga pasidarė taip tylu? Gal vagis mane išgirdo? Širdis krūtinėje daužėsi it šoklus guminis kamuoliukas.

Ir staiga kažkas iš lauko suėmė už durų rankenos! Durys plačiai atsivėrė!

– Ne! – sublioviau ir iš visų jėgų vožiau atlasu.
Pataikiau tamsiajam siluetui tiesiai į kaktą, ir jis
parvirto ant žemės.

Oskaras savo lovoje pašoko iš miegų.

– Pabaisa! – sukliko.

Aš irgi plyšojau iš visos gerklės. O siluetas ant
grindų devalo. Galvotrūkčiais, it sniego griūtis, laip-
tais atbėgo tėtis.

– Kas čia darosi?! – sušuko ir uždegė šviesą.

Visi liovėmės rėkti.

Oskaras sėdėjo lovoje perbalęs iš siaubo. Tėtis
stovėjo tarpduryje su didžiausia mūsų keptuve. O ant
grindų, tarp visų kojinių, susiėmusi už kaktos gulėjo
mama. Toje vietoje, kur pataikiau jai Žemės rutuliu,
raudonavo didelis guzas.

– Kas čia per varnėnų pasiutpolkė, Ida? – sudejavo
mama ir atsistojo. – Ką tu veiki spintoje?

– Norėjau patikrinti, ar ten kas nors yra, – ramiai
atsakiau.

Oskaras aiktėlėjo.

– Tenai? Tu juk man sakei, kad pabaisų nebūna!

– Gi ne pabaisos ieškojau, kvailiuk tu.

Labai vyliausi, kad mano šeima suprato, jog at-
sikėliau iš lovos ne tam, kad pažiūrėčiau, ar spintoje
nėra pabaisos.

– Svetimų žmonių, – paaiškinau.

– Svetimų žmonių? – perklausė tėtis. – Spintoje?

– Taip. Durys buvo praviros.

Nebuvo taip lengva paaiškinti prie uždegtos
šviesos.

– Norėjau patikrinti, ar ten netyko vagis. Jeigu jau būtinai turite žinoti, – užsispyrusi atsakiau.

Tėtis šyptelėjo. Mama irgi. Supratau, ką jie galvoja. Jie mano, kad aš lygiai tokia pati vaikiška, kaip ir Oskaras. Ėmė degti skruostai. Dar blogiau, nes dabar jie galvoja, kad gėdijuosi. O aš visai nesigėdijau. Man buvo pikta.

Tarp pabaisų ir vagių yra vienas esminis skirtumas: vieni tikri, o kiti išgalvoti. Namiškiai turėtų džiaugtis,

kad aš tokia atsakinga. Mamai ir tėčiui nebūtų ko šypsotis, jei visas mūsų turtas dingtų vien todėl, kad niekam nė motais retkarčiais patikrinti, ar į namus neįsmuko vagių.

Išlipau iš spintos ir nepažvelgusi į juos nudrožiau į lovą.

– O ką tu pagalvojai? – paklausė mama ir mostelėjo į tėčio keptuvę. – Pabaisa ar vagis?

– Aš? – sutriko tėtis. – Na...

Jis pasukiojo rankoje keptuvę, tarsi atrodytų visai įprasta užėti į miegamąjį nešnam keptuvę. Nė iš tolo neatrodė įprasta.

* * *

Oskaras buvo taip įsiauđrinęs, kad mamai teko pas jį prigulti, jog nurimtų. Jis vartaliojosi kaip mažas kačiukas, mama švelniai ramino ir dainavo. Tikriausiai ir nugarą paglostė.

Staiga man toptelėjo, kaip gera būti mažam ir turėti tokią plačią lovą, kur užtenka vietos prigulti tėveliams. Kaip gera nežinoti, kad būna vagių, ir tiesiog tikėti pabaisomis.

– Ida, gal ir tu nori pas mus nusileisti? – paklausė mama.

Ketinau atsakyti, kad ne, bet vis dėlto nulipau kopėtelėmis ir prisiglaudžiau mamai prie šono. Vietos buvo kaip tik. Oskaras jau knarkė.

– Tikėti pabaisomis ir vagimis yra du skirtingi dalykai, – pasakiau, nes akivaizdžiai reikėjo tai pabrėžti.

Mama sulinkėjo.

– Bet baimė vis tiek vienoda, – atsakė. – Kai buvai maža, bijodavai tualetu šepečio. Atsimeni?

Atsiminti neatsiminiau, bet vis vien buvo linksma apie tai pagalvoti.

– Dabar tau juokinga, – tarė mama, – bet anksčiau tualetu šepečio bijodavai ne ką mažiau negu Oskaras pabaisų. Ar dabar pati bijai vagių. Ilgainiui atsiranda vis naujų dalykų, bet jausmas tas pats.

Aš linktelėjau.

– Pavyzdžiui, – pridūrė mama, – aš bijau...

– Ša, – greitai pertraukiau.

Mama puikiai moka paaiškinti įvairius dalykus, bet dažnai užsikalba per ilgai ir viską sugadina. Nė kiek nenorėjau žinoti, ko mama bijo. Nes jeigu jau mama kažko bijo, tai aš tikrai siaubingai bijosiu.

– Kokia nesąmonė, – po kiek laiko tariau.

– Kas? – mieguistai paklausė mama.

– Kai nustojame ko nors bijoti, mūsų smegenys prigalvoja ko nors naujo, pavojaus, ir kuo toliau augame, tuo tie dalykai darosi baisesni.

– Mhm, – sutiko mama.

Gulėjo užsimerkusi – negi užmigo? Per tokį svarbų pašnekesį? Jau norėjau įsižeidusi lipti atgal į savo lovą, bet ji vėl prašneko:

– Kai paaugame, dažniausiai pradedame rūpintis kitais. Tada pasidaro lengviau.

– Tikrai?

– Taip, – atsakė mama. – Jeigu reikia rūpintis mažesniu, kuris labiau bijo, tai savai baimei tiek daug vietos nebelieka. Užtat vaikystėje ir norėjau jaunesnių brolių ar sesių, – pridūrė.

Tada papasakojo, kad dėdė Eivindas, jos vyresnis brolis, vakarais visada turėdavo ją palydėti lipant

palėpės laiptais. Nes mama įsivaizduodavo, kad už tapetų gyvena vaiduoklis, kuris tamsoje išlenda pro plyšį. Aš nusijuokiau.

– Bet dabar turiu rūpintis Oskaru ir tavimi, taigi visais laiptais laipioju drąsiai be jokių bėdų.

Apkamšiusi mus antklode, mama pažiūrėjo į mudu su ta išraiška, kuri man labai patinka. Tokia lyg dėkinga.

Girdėjau, kaip ji užlipo laiptais. Girgžtelėjo langas. Lauke šnarėjo upė. O greta it pensininkas knarkė Oskaras.

Truputį pagalvojau apie vagis, tualetų šepetį ir apie tėtį su keptuve. Bet galiausiai susiraičiau prigludusi prie Oskaro ir ramiai užmigau.

KORIDORIUS

*Arba: Kai penkiametis, išsitemęs plaukų
vašku, yra vienintelis sveikas žmogus
visuose namuose*

Kitą dieną vakarienei buvo žuvis. Oskaras žuvies nemėgsta.

– Aš nenoriu, – pareiškė jis.

– Vis tiek turėsi paragauti, – atsakė mama.

– Ne, – nenusileido Oskaras.

– Taip, – nepasidavė mama.

Jo lėkštėje ji sumaišė bulves, tarkuotas morkas ir keptą žuvį bei didelį šaukštą grietinės. Oskaras akylai sekė grietiniuotą šaukštą.

Aš spėlioju, kas laimės.

– Aš nevalgysiu, – toliau spyriojosi Oskaras. – Man šlykštu.

– Apie maistą šitaip kalbėti negalima, sūnau. Du kąšnius, – nenusileido mama.

– Ne, ačiū, – atsakė Oskaras.

Tėtis krenkštelėjo.